

ชื่อวิทยานิพนธ์	ปัจจัยเสี่ยงในการเกิดโรคอุจจาระร่วงเฉียบพลัน ในกลุ่มเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี จังหวัดปัตตานี
ผู้เขียน	นายมนตรี ศิริชัย
สาขาวิชา	วิธีวิทยาการวิจัย
ปีการศึกษา	2543

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาปัจจัยเสี่ยงที่มีอิทธิพลต่อการเกิดโรคอุจจาระร่วงเฉียบพลันในกลุ่มเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ในจังหวัดปัตตานี รวมทั้งสร้างโมเดลเพื่อทำนายปัจจัยเสี่ยงที่มีอิทธิพลต่อการเกิดโรคอุจจาระร่วงในกลุ่มเด็กอายุดังกล่าวด้วย การวิจัยนี้เป็นการศึกษาย้อนหลัง โดยใช้การวิจัยภาคตัดขวาง (Cross-sectional research) ใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลจากมารดาและผู้เลี้ยงดูเด็ก สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการเกิดโรคอุจจาระร่วงในเด็กในระยะเวลา 1 ปีย้อนหลัง (1 มกราคม- 31 ธันวาคม 2542) จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 220 ตัวอย่าง โดยมีปัจจัยด้านสังคมประชากร ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ปัจจัยด้านความรู้เกี่ยวกับโรคอุจจาระร่วง และปัจจัยด้านพฤติกรรมของมารดาและผู้เลี้ยงดูเด็กในการป้องกันโรคอุจจาระร่วงเป็นตัวแปรต้น และการป่วยด้วยโรคอุจจาระร่วงในเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี เป็นตัวแปรตาม ทำการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์เบื้องต้น ระหว่างตัวแปรต้นกับตัวแปรตาม ด้วย Chi-square test, Odds ratios, t-test และวิเคราะห์ตัวแปรหลายตัวด้วยวิธีลอจิสติก (Logistic regression analysis) ผลการวิจัยพบว่า มีตัวแปรจำนวน 5 ตัวเท่านั้น ที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการเกิดโรคอุจจาระร่วงเฉียบพลันในกลุ่มเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ($p\text{-value} < 0.05$) คือ ระดับการศึกษาของมารดาและผู้เลี้ยงดูเด็ก การมีสัตว์เลี้ยงและคอกสัตว์ในบริเวณบ้าน การไม่อุ่นอาหารที่ค้างคืนก่อนให้เด็กกิน การทำความสะอาดเสื้อผ้าผู้ป่วยด้วยการซักล้างอย่างเดียวโดยไม่ต้ม และการทำความสะอาดมือของเด็ก น้อยกว่า 2 ครั้งต่อสัปดาห์ นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้เลี้ยงดูเด็กที่มีการศึกษาสูงกว่าระดับมัธยมศึกษา มีความรู้ และตระหนัก ถึงสาเหตุอาการ และอันตรายของโรคอุจจาระร่วง ได้มากกว่าผู้เลี้ยงดูเด็กที่มีการศึกษาเพียงชั้นประถม นอกจากนี้โมเดลที่สร้างขึ้นมาจากตัวแปรเหล่านี้สามารถพยากรณ์การเกิดโรคอุจจาระร่วงในเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ในจังหวัดปัตตานีได้ถึงร้อยละ 73

Thesis Title	Risk Factors Related to Acute Diarrhea Disease in Children Aged under 5 Years in Pattani Province
Author	Mr. Montri Sirichai
Major Programme	Research Methodology
Academic Year	2000

Abstract

The objectives of this study were to investigate the risk factors related to acute diarrhea disease in children aged under 5 years in Pattani Province, and a model for forecasting the risk factors related to acute diarrhea disease was then developed. This research was a cross-sectional survey conducted with 220 samples, by using a retrospective study over one-year period (1 January – 31 December 1999). A questionnaire was used in order to get information about risk factors related to acute diarrhea disease, using mother and child carers as subjects. The determinant variables of this study were four main factors including the socio-demographic factor, environmental factor, and knowledge factor about diarrhea disease and behaviour factor for prevention of diarrhea disease. The sickness with diarrhea disease in children aged under 5 years was the outcome. In preliminary analysis, the correlation between each determinant and the outcome was examined by using Pearson's chi-square test, odds ratio, t-test and multivariate analysis by using logistic regression analysis. The result found that only five variables were statistically related to acute diarrhea disease ($p\text{-value} < 0.05$). These variables included education of the child carers, having domestic animals, not reheating meal every time for food or milk kept overnight, cleaning the patient's dress by soap without boiling and cleaning fingernails less than twice a week. Another that, for the child carers' education, the result showed that, the child carers having the education above primary school, had greater knowledge and more awareness of cause, symptom and danger sign for diarrhea disease than those having the education only at primary school. These variables were used to develop a model for forecasting the risk factors related to acute diarrhea disease in children aged under 5 years in Pattani Province. The developed model had a forecasting capability up to 73 percent of all samples used in the study.

